

Til
Deltakerkommunene

Fra
Bergen og omland havnevesen

Notat

Vår referanse: 2018/55065-4
Saksbehandler: Eli Reigstad
Telefon:
E-post: Eli.Reigstad@bergenhavn.no
Dato: 21. februar 2019

Notat vedrørende stiftelse av nytt IKS - Forslag til endringer i selskapsavtale

Det vises til stiftelsesmøte for Bergen og Omland Farvannsforvaltning IKS (BOF IKS) avholdt 20.02.19. Som følge av forslag om navneendring, samt endringer i selskapsavtalen vedrørende ansettelse og adgang til låneopptak, ble det besluttet å utsette stiftelsen av selskapet til endringene er behandlet i det enkelte kommunestyre. Nedenfor følger en redegjørelse for de foreslåtte endringene. Forslag til ny selskapsavtale, utarbeidet av Bergen kommune følger vedlagt.

Det anbefales at deltakerkommunene fatter nye vedtak om delegasjon til BOF IKS, forslag til saksfremlegg er innatt til slutt i notatet.

Bakgrunn

Det ble ved «Intensjonsavtale om avvikling av Bergen og Omland havnevesen (BOH), og etablering av nytt regionalt havnesamarbeid» besluttet å omdanne BOH til aksjeselskap. Som følge av at offentlig myndighet etter Havne- og farvannsloven ikke kan delegeres til AS, ble det også besluttet å stifte et IKS for å ivareta disse oppgavene. Virksomheten i dagens BOH er to-delt ved at selskapet på den ene siden forvalter og drifter havnearealer og infrastruktur, samt yter tjenester til skipstrafikken. På den andre siden utøves offentlig myndighet etter Havne- og farvannsloven delegert fra deltakerkommunene. Det var lagt opp til at IKS-et ikke skulle ha egne ansatte, men kjøpe tjenester fra AS-et.

Forvaltningsansvaret skal utøves til selvkost, og består kort oppsummert i ansvar for sikkerhet og fremkommelighet på sjø, herunder fjerning av gjenstander som er til fare eller hinder for ferdsel, merking, fartsgrenser, mm. Dette finansieres ved anløpsavgift. I tillegg behandles søknader om tiltak i sjø etter Havne- og farvannsloven, som finansieres ved saksbehandlingsgebyr.

Beskrivelse av foreslåtte endringer

Endring av selskapets navn

Det foreslås å endre selskapets navn til Bergen og Omland Farvannsforvaltning IKS (BOF IKS). Dette for å skape et tydelig skille mellom Bergen og Omland havn AS, som skal drive

havnevirksomheten, og IKS-et som skal ivareta forvaltningsoppgaver i deltakerkommunenes sjøarealer.

Ansettelses

Ettersom det opprettes to selvstendige selskaper vil det være behov for et tydelig skille mellom selskapene også i praksis. Det foreslås derfor at BOF IKS har noen egne ansatte som koordinerer oppgaver og rapporterer til selskapets styre.

Aktiviteten i BOF IKS vil i stor grad være basert på lovpålagte oppgaver. De fleste søknader og forespørsler vil i første omgang bli gjenstand for en juridisk vurdering. Det anses derfor som hensiktsmessig at selskapet har egen juridisk kompetanse. Videre medfører forvaltningsoppgavene behov for offentlig arkiv- og saksbehandlingssystem, offentlig journal mm. Det foreslås derfor at BOF IKS også etablerer en egen arkiv- og sekretariatsfunksjon. I tillegg foreslås forvaltningsleder som får ansvar for planlegging, koordinering og rapportering til selskapets direktør som også er direktør i BOH AS. Det foreslås således at BOF IKS har tre ansatte i følgende stillinger: forvaltningsleder, juridisk rådgiver, samt arkivansvarlig/styresekretær. Oppgavene vil trolig ikke utgjøre tre fulle årsverk, og restkapasitet innen fagområdene kan selges til BOH AS. Juridisk bistand kan ytes ved anskaffelser, avtaleinngåelser, i tillegg til bistand i ulike juridiske spørsmål som i dag ivaretas internt i BOH. Videre kan IKS-et yte arkiv- og sekretariattjenester til BOH AS.

Det foreslås også at noen driftsmidler, som båt, ROV, og noen fagsystemer overføres til BOF IKS. Dette fordi utstyret er nødvendig for ivaretagelse av de lovpålagte oppgavene. Det anses derfor som hensiktsmessig at eierkostnadene belastes dette selskapet direkte. Utstyret vil kunne leies ut til BOH AS etter behov. Tjenester som bemanning av båt, maritime og operative oppgaver kan kjøpes fra BOH AS som dimensjoneres med nødvendig antall årsverk til å ivareta disse oppgavene.

Selskapets formål

Selskapets formål fremgår av § 3, og foreslås omformulert til: «Selskapet skal på grunnlag av delegasjon fra deltakerkommunene ivareta og samordne de lovpålagte oppgavene, og utøve kommunenes myndighet etter havne- og farvannsloven og bestemmelser gitt i medhold av denne».

Adgang til låneopptak

Det følger av IKS-loven § 22 at Selskapet bare kan ta opp lån dersom dette er fastsatt i selskapsavtalen, avtalen skal inneholde tak for selskapets samlede låneopptak. Ettersom det legges opp til at selskapet eier egne driftsmidler, og etableres med en egenkapital på NOK 5 mill, vil det kunne oppstå behov for låneopptak til investeringer i nytt utstyr, eller til finansiering av større tiltak i sjø. Dette vil kunne nedbetales ved justering av anløpsavgiften.

Det foreslås derfor at det inntas en ny bestemmelse om adgang til låneopptak i selskapsavtalen § 10. Budsjett og eventuelle låneopptak vil bli fremlagt for beslutning i selskapets styrende organer. Denne justeringen mellom selskapene endrer ikke det totale lånebehovet, men gir en riktigere fordeling mellom selskapene. Den totale økonomien blir uforandret

Delegasjon av myndighet etter Havne- og farvannsloven

Forslag til saksutredning

Bergen og omland havnevesen utøver per i dag offentlig myndighet iht. Havne- og farvannsloven etter delegasjon fra kommunene. Det er ved «Intensjonsavtale om avvikling av Bergen og Omland havnevesen (BOH), og etablering av nytt regionalt havnesamarbeid av 17.06.2016», besluttet at dagens havnevirksomhet skal avvikles og overføres til Bergen og Omland havn AS, som skal ivareta havnedriften, mens Bergen og Omland Farvannsforvaltning IKS skal utføre lovpålagte oppgaver og utøve forvaltningsmyndighet etter loven. Bergen og Omland havn AS ble stiftet 4.11.16, og Bergen og omland Farvannsforvaltning IKS vil bli stiftet snarlig.

Havne- og farvannsloven er to-delt ved at den på den ene siden retter seg direkte mot havneeer, og pålegger denne oppgaver og plikter, herunder terrorsikring, mottaksplikt mm. På den andre siden pålegges kommunen å sørge for sikkerhet og fremkommelighet i kommunens sjøarealer. Kommunen har også myndighet etter loven til å fatte vedtak, herunder gi tillatelse til å etablere tiltak i sjø, samt utarbeide forskrifter om orden, fartsbegrensning mm. Utøvelse av forvaltningsmyndighet og oppgaver finansieres ved saksbehandlingsgebyr og anløpsavgift.

Kommunens myndighet må delegeres til BOF IKS for at selskapet skal ha den nødvendige hjemmel til å utføre disse oppgavene. Virksomheten skal etter planen overføres med virkning fra 01.05.2019, og delegasjonsvedtaket bør ha virkning fra samme dato. De daglige oppgavene ivaretas av selskapets administrasjon, budsjetter, forskrifter og saker av ekstraordinær karakter fremlegges for styret. Det er ikke behov for å tidsbegrense delegasjonsvedtakene ettersom delegert myndighet kan trekkes tilbake når som helst.

Forslag til delegasjonsvedtak:

I medhold av Havne- og farvannsloven av 17.04.2009 nr. 19, §10, delegeres herved _____kommunes myndighet etter Havne- og farvannsloven og bestemmelser gitt i medhold av denne lov, til Bergen og Omland Farvannsforvaltning IKS, med virkning fra 01.05.2019.

Med hilsen

BERGEN OG OMLAND HAVNEVESEN

Johnny Breivik - leder

Eli Reigstad - saksbehandler

Dokumentet er godkjent elektronisk.